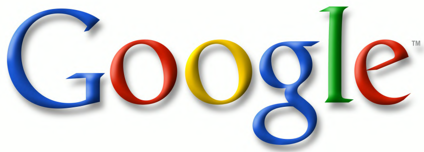

Google

Ex-libris
Charles Atwood
Kofoid

F.G.KOSTER·BOEKBINDER·
AMSTERDAM

HOE VEEL IN ÉÉN JAAR

TE AMSTERDAM

AAN

STERKEN DRANK

WORDT BESTEED.

Opwekking en waarschuwing worden hier niet gegeven, men leze, oordeele en handele zoo als de mensch jegens den mensch, de burger jegens den staat verpligt is te doen.

1857.

GEDRUKT TE AMSTERDAM, BIJ
S. MENDES COUTINHO Jbz.

Hoeveel in één jaar te Amsterdam aan sterken drank wordt besteed.

Op de begrooting van inkomsten en uitgaven der stad Amsterdam van 1857 is geraamd als ontvangst:

Art. 13.	Belasting op het Binnenlandsch gedistilleerd *a.* 100 opcenten	*f* 224,320	
	b. eigen belasting en bij invoer	45,680	
			f 270,000.
en Art. 14.	Belasting op het Buitenlandsch gedistilleerd *a.* 60 opcenten	*f* 4,470	
	b. eigen belasting en bij invoer	5,530	
			f 10,000.
			f 280,000.

De opbrengst in 1855 was geweest:

Binnenlandsch gedistilleerd . . .	*f* 263,438	
Buitenlandsch	» 9,370	
		f 272,808.

Met reden is de raming eenigzins hooger gesteld, omdat de opbrengst van de eerste helft 1856 die van de eerste helft 1855 had overtroffen, alsmede omdat in 1855 ongunstig op de opbrengst had gewerkt, de invoering eener verbeterde verordening op de heffing van dezen accijns.

Dit vooruit bekend zijnde, hadden de handelaars in het laatst van 1854, zooveel mogelijk onder vigueur der oude verordening ingeslagen.

De geraamde som kan dus gerust tot maatstaf worden genomen.

Voor restitutie wegens uitvoer is geraamd *nihil,* (omdat de uitvoer alleen uit rijks-entrepôt plaats heeft waarmede de stad niets heeft te maken), voor restitutie aan fabrijken en godshuizen *f* 30. — welk onbeduidend bedrag veilig mag worden verwaarloosd.—

Daarentegen kunnen wij veronderstellen, dat er niets gesloken is, hoewel dit waarschijnlijk wel zal hebben plaats gehad.

Zoowel de eigene belasting als de opcenten (voor de gemeente) van elke soort van gedistilleerd bedragen *f* 12 per vat of 12 cents per kan van 100 °/₀ sterkte of 10°/₀ proef.

Derhalve levert de geraamde accijns eene hoeveelheid van:

22,500	Vaten	binnenl.	gedistilleerd à 10 °/₀ proef.
833	«	buitenl.	

Verre weg het meeste binnenlandsch gedistilleerd is evenwel minder sterk; ter sterkte van 9°/₀ of 8.8°/₀ is het zeer verhandelbaar; gerekend (om niet te flatteren) op eene gemiddelde sterkte van $9^4/_{10}$ °/₀.

Dan is de accijns per vat slechts *f* 11,52 en men heeft voor de consumtie van Amsterdam 23,437,50 vaten binnenlandsch gedistilleerd.

Voor het buitenlandsche geene raming van sterkte mogelijk zijnde, moet men gemakshalve aannemen dat dit alles van 10 °/₀ proef is.

Men heeft dus 23,437,50
833.

24,270,50 Vaten.

Als men aanneemt, dat dit door vervalsching en vermenging tot 25,000 vaten wordt opgevoerd:

24,100 van het Binnenlandsche en
900 « « Buitenlandsche gedistilleerd,

25,000 Vaten.

zal men wel verre beneden de waarheid blijven.

De bevolking van Amsterdam bedroeg volgens de laatste opgave 251,879 zielen.

Derhalve bedraagt de consumtie iets minder dan 10 kan in het jaar per ziel.

Rekent men, dat de zieken, kinderen, vrouwen en mannen die geen' sterken drank drinken, 7/12 van de bevolking uitmaken, dan bedraagt het overige 5/12 een getal van 104,949 vermoedelijke drinkers, en deze gebruiken dan per hoofd gemiddeld 22,8 kan in het jaar.

Misschien zal men die consumtie niet geheel op rekening der inwoners van de hoofdstad willen brengen, en wijzen op de inspectiën der lotelingen voor de Nationale Militie, behoorende tot de talrijke buiten-gemeenten, op de boeren en kramers, die op marktdagen de hoofdstad bezoeken; op de kooplieden, die van elders komen om de korenbeurs; op het scheepsvolk, en op de vreemdelingen in dagen als Pinkster-drie of Haring-pakkers-kermis, kermis enz.

Daarentegen staan echter over de inwoners, die met hunne bedienden gedurende maanden buiten zijn, de Amsterdammers, die zelven reizen of de zee bevaren, en men vergete niet de menigte, die gedurende de zomermaanden des zondags de stad verlaat en de herbergen buiten bezoekt.

Komen wij tot de berekening der kosten, dan is bij de tegenwoordige prijzen *f* 24 per vat jenever of moutwijn inderdaad eerder te laag dan te hoog. Tot dien prijs kosten 24,100 vaten binnenlandsch gedistilleerd uit de eerste hand *f* 578,400.

Voor buitenlandsch gedistilleerd is de waarde moeijelijk te ramen.

De prijs van rum heeft in 1856 (ook naar de kwaliteiten) gevarieërd van *f* 12 — tot *f* 21 — per anker (39 kan); daar nu de fransche brandewijn, arak, cognac en liqueuren duurder zijn, nemen wij voor het geheele buitenlandsch gedistilleerd *f* 20 — per anker, dat is *f* 51,40 per vat, dan is de eerste-hands waarde der 900 vaten *f* 46,260.— Hierbij komt de rijks- en stads-belasting.

Van het binnenlandsch gedistilleerd (à $9^4/_{10}$ °/₀ proef) geheven rijks-accijns à *f* 11,52 maakt over de straks

aangenomen 23,437,50 vaten	*f* 270,000.
waarbij 60 rijks-opcenten	« 162,000.
Collectief zegel 10°/₀ van accijns en opc. .	« 43,200.
Vervoer-billetten	« 1,350.
60 opcenten op vervoerbilletten . . .	« 810.
hierbij de stedelijke belasting	« 270,000.
en de geraamde koopprijs	« 578,400.
	f 1,325,760.

Van het buitenlandsch gedistilleerd (à 10°/₀ proef) wordt geheven aan rijks-accijns *f* 20.—

Is over de straks aangenomen 833 vaten .	*f* 16,660.
60 opcenten	« 9,996.
10 °/₀ collectief zegel	« 2,665.
vervoerbilletten.	« 83.
60 opcenten op vervoerbilleten . . .	« 49.
stedelijke belasting	« 10,000.
en de geraamde koopprijs	« 46,260.
	f 85,713.

De kosten van het binnenlandsch gedistilleerd aldus geraamd op	*f* 1,325,760.
en van het buitenl. op	« 85,713.
Te zamen	*f* 1,411,473.

worden betaald door den grossier of slijter, ongerekend

vrachten, bestel-, draag- en sleeploonen; stel met inbegrip van deze ƒ1,425,000.

Daarenboven moet de consument (die niet zelf in 't groot inslaat, hetgeen zeer weinigen doen) de winst betalen van den slijter, tapper en koffijhuishouder.—

Deze winst is zeer ongelijk. Het binnenlandsch gedistilleerd komt volgens bovenstaande rekening op ƒ0,55 de kan.

Uit een Ned. kan jenever (versneden zonder vervalsching) tapt een kastelein 18 zoogenaamde heele borrels à vijf centen, is ƒ0,90, à drie centen de halve borrel; is ƒ1,08. Doch daar in den regel op achttien kan Schiedamsche jenever *minstens* zonder vervalsching 2½ kan water worden gevoegd, maakt de kastelein uit ieder kan 20 borrels à ƒ0,05, is ƒ1.

De prijs verschilt ook naar de plaats, waar de drank gebruikt wordt. Door het gebruik van kleiner glazen en het aanlengen (vermengen of vervalschen) wordt de winst veel vermeerderd. Stel de gezamenlijke winst op 40 % of 570,000 — dan is het totaal wat aan sterken drank besteed wordt ƒ1,995,000 — of voor de 104,949 veronderstelde drinkers ƒ19 per hoofd.—

De totale som is ruim 1½ maal zooveel als het totaal der plaatselijke directe belastingen en opcenten op 's rijks directe belastingen, die voor 1857 zijn geraamd voor de hoofdstad.—

Toepassing, opwekking, waarschuwing worden hier niet achtergevoegd, ieder leze en overwege!

AMSTERDAM,

1857.